

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 4 lutego 2015 r.

Drodzy Prezydenci, Burmistrzowie, Wójtowie, Radni,

Do 28 lutego macie Państwo czas na podjęcie decyzji o ewentualnej likwidacji szkół na Waszym terenie. To trudne zadanie i nie jest moją intencją ograniczanie Państwa niezależności w podejmowaniu tego typu decyzji. Proszę jednak i apeluję, aby przed przesądzeniem losów tych szkół, zwłaszcza małych szkół podstawowych, raz jeszcze rozważyć wszystkie argumenty. Pozwolę sobie przytoczyć te najbardziej oczywiste:

Małe szkoły podstawowe, blisko domu ucznia, to edukacja naszych dzieci w bezpiecznych i przyjaznych warunkach. Bliskość szkoły oznacza dla małego dziecka brak konieczności dojazdów, możliwość uczestniczenia w szkolnych zajęciach w czasie wolnym, integrację z kolegami, a dla jego rodziców możliwość angażowania się w szkolne przedsięwzięcia.

Likwidacja małych szkół daje często pozorne oszczędności:

- **Utrzymywanie budynków** - budynki po zlikwidowanych lub skonsolidowanych szkołach często pozostają nadal na utrzymaniu gmin, bo trudno znaleźć na nie nabywców.
- **Dowozy dzieci** - jeśli dzieci ze zlikwidowanej szkoły przejdą do szkoły zbiorczej, trzeba je będzie dowozić. Dojdą koszty związane z dojazdem i zatrudnieniem opiekuna.
- **Odtwarzanie szkół** - po objęciu obowiązkiem szkolnym wszystkich sześciolatków, w szkołach znów uczyć się będzie więcej dzieci. Likwidacja szkoły dzisiaj może oznaczać konieczność jej odtworzenia w przyszłości. A z tym związane są dodatkowe koszty: remont (nieogrzewanego i zniszczonego) budynku szkoły, zakup pomocy dydaktycznych, zatrudnienie nauczycieli.

- **Zwiększone zatrudnienie w świetlicach szkolnych** - dzieci przed i po lekcjach będą przebywać w świetlicy czekając na autobus, który zawiezie je do domu. Wydłuży się czas pracy świetlicy; trzeba będzie zatrudnić dodatkowego nauczyciela do pracy w świetlicy. Wzrosną koszty użytkowania budynku.

Małe szkoły mogą pełnić wiele dodatkowych funkcji:

- **Przedszkola** - od 1 września 2015 r. wszystkie dzieci 4-letnie, a od 2017 r. - 3-letnie, będą miały prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego. Dzieci mogłyby uczestniczyć w zajęciach wychowania przedszkolnego w budynku szkolnym.
- **Centrum lokalnej aktywności** - małe szkoły na obszarach wiejskich mogą stanowić swoiste centra kultury (łączyć funkcję biblioteki, przedszkola, uniwersytetu III wieku), miejsca życia społeczności lokalnej (spotkań kulturalnych, siedziba komisji wyborczej, etc.).

Wsparcie finansowe dla małych szkół:

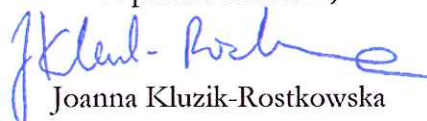
- **Subwencja** - w tym roku, po raz pierwszy, wprowadziliśmy dodatkową wagę (0,18) dedykowaną małym szkołom. Dzięki niej, w porównaniu z 2014 r., subwencja oświatowa naliczona dla samorządu wiejskiego na taką placówkę wzrosła o ok. 1 100 zł na każdego ucznia. To realne pieniądze – w przypadku szkoły, w której uczy się 70 uczniów – ok. 77 tys. zł dodatkowych środków.
- **LOWE** - część pieniędzy z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej zostanie przeznaczona na rozwój usług zintegrowanych, w tym z wykorzystaniem bazy małych szkół. Planowane jest przygotowanie małych szkół wiejskich do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji i wykonywania przez nie zadań związanych z edukacją dorosłych.
- **EFS** - małe szkoły otrzymają też wsparcie ze środków EFS (Europejski Fundusz Społeczny) w ramach regionalnych programów operacyjnych. Dzięki nim będzie można organizować w szkołach zajęcia dodatkowe realizowane przez zatrudnionych nauczycieli.

Zamiast likwidować można skorzystać z innych rozwiązań:

- **Przekazanie szkół** - od 2009 r. prawo (art. 5 ust. 5g ustawy o systemie oświaty) pozwala na przekazanie małej szkoły do prowadzenia innym podmiotom, niż jednostka samorządu terytorialnego. Takie rozwiązanie ma wiele zalet:
  - szkoła pozostaje bezpłatna i ogólnodostępna;
  - dzieci nadal uczą się blisko domu pod okiem znanych im nauczycieli;
  - nauczyciele mogą zachować dotychczasowe miejsca pracy;
  - samorząd nie traci wpływu na przekazaną szkołę;
  - organ prowadzący nie może zlikwidować przekazanej szkoły a jedynie oddać ją z powrotem samorządowi.

- **Szkoły filialne** - przekształcenie szkoły w filię pozwala na uzyskanie oszczędności bez likwidacji szkoły.

Lista argumentów za utrzymaniem małych szkół jest o wiele dłuższa i na pewno Państwu znana. Mam nadzieję, że mój list pomoże Państwu w podjęciu decyzji.

Z pozdrowieniami,

Joanna Kluzik-Rostkowska

Minister edukacji narodowej